

عنوان مقاله:

تاثیر زودسنبله دهی بر عملکرد و اجزای عملکرد در سه زمینه ژنتیکی متفاوت گندم نان ایرانی

محل انتشار:

نشریه زراعت دیم ایران، دوره 8، شماره 2 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

مریم درانی نژاد - دانشجوی دکتری اصلاح نباتات، گروه زراعت و اصلاح نباتات، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران

روح اله عبدالشاهی - پژوهشکده فناوری تولیدات گیاهی و دانشکده کشاورزی، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران

علی کاظمی پور - گروه زراعت و اصلاح نباتات، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران

علی اکبر مقصودی مود - گروه زراعت و اصلاح نباتات، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران

خلاصه مقاله:

گل دهی زود هنگام و فاز رویشی کوتاه تر در شرایط تنش خشکی انتهای فصل در گندم اهمیت فراوانی دارد و باعث فرار از تنش کم آبی در زمان گلدهی و پر شدن دانه می شود. در این پژوهش صفت زودسنبله دهی از رقم استرالیایی اکسکلیبر به سه زمینه ژنتیکی روشن، مهدوی و کل حیدری با استفاده از روش تلاقی برگشتی منتقل شد. تلاقی ها برای تولید نسل BC₂F₂ طی سال های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ در مزرعه پژوهشی دانشگاه شهید باهنر کرمان انجام شد. تمامی بوته های نسل BC₂F₂ از هر تلاقی از لحاظ زمان سنبله دهی مورد ارزیابی قرار گرفتند و از میان حدود ۱۰۰۰ بوته در هر جمعیت، ۲۰ بوته زودسنبله ده و ۲۰ بوته دیرسنبله ده گزینش شد. بوته های انتخاب شده از نظر صفات تعداد روز تا سنبله دهی، تعداد سنبله در بوته، تعداد دانه در بوته، عملکرد دانه و وزن هزاردانه ارزیابی شدند. نتایج تجزیه واریانس نشان داد اثر متقابل زمان سنبله دهی * زمینه ژنتیکی برای صفت تعداد روز تا سنبله دهی معنی دار و برای صفات تعداد سنبله در بوته، تعداد دانه در بوته، عملکرد دانه و وزن هزاردانه معنی دار نبود. این یافته نقش ژن های تعدیل کننده در زمینه ژنتیکی را روی ژن های زودسنبله دهی نشان می دهد. بیشترین پاسخ به گزینش برای زودسنبله دهی در زمینه ژنتیکی رقم روشن و پس از آن به ترتیب در زمینه های ژنتیکی ارقام کل حیدری و مهدوی مشاهده شد. نتایج نشان داد زودسنبله دهی باعث افزایش وزن هزاردانه می شود، این نتایج با همبستگی منفی و معنی دار بین تعداد روز تا سنبله دهی و وزن هزاردانه (۰/۴۳-) نیز تایید شد. روشن، کل حیدری و مهدوی ارقام ایرانی متحمل به خشکی هستند. با این وجود، این ارقام نسبتاً دیرسنبله ده هستند. در این پژوهش تعداد روز تا سنبله دهی به طور معنی داری در هر سه زمینه ژنتیکی کاهش یافت. با توجه به نتایج این پژوهش می توان نتیجه گیری کرد که به نژادی برای زودسنبله دهی نه تنها باعث صرفه جویی در مصرف آب در بخش کشاورزی بلکه باعث افزایش وزن هزاردانه حتی در شرایط نرمال رطوبتی می شود.

کلمات کلیدی:

ژنتیک زودگلدهی، فرار از خشکی، تلاقی برگشتی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1855167>

